

Porter, M. E. *Mezhdunarodnaia konkurentstva* [International competition]. Moscow: Mezhdunarodnye otnosheniia, 1993.

Sadekov, A. A. "Ekologicheskiy vyzov i problemy ustoychivogo razvitiia" [Environmental challenges and sustainable development issues]. *Prometey*, no. 14 (2004): 18-24.

Smirnova, V. G. *Organizatsiia i ee delovaia sreda* [Organization and its business environment]. Moscow: INFRA-M, 1999.

Shevchuk, V. Ya., Satalkin, Yu. M., and Biliavskiy, H. O. *Ekologichne upravlinnia* [Environmental management]. Kyiv: Lybid, 2004.

Vetrova, N. M. "Teoretycheskiye osnovy mekhanizma ekolohycheskoho upravleniya" [Theoretical Foundations of the mechanism for environmental management]. *Zbirnyk naukovykh prats SNIAEiP*, no. 18 (2006): 111-113.

Vetrova, A. A. "O teoreticheskikh osnovakh mekhanizma ekologo-ekonomicheskogo upravleniya v regione" [On the theoretical foundations of mechanism of ecological and economic governance in the region]. *Kultura narodov Prichernomor'ia*, no. 195 (2010): 36-38.

УДК 336.13:332.143

МЕТОДИЧНИЙ ПІДХІД ДО ОРГАНІЗАЦІЇ МОНІТОРИНГУ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОДИНИЦІ

© 2014 ЛЕЛЮК С. В.

УДК 336.13:332.143

Лелюк С. В. Методичний підхід до організації моніторингу фінансової безпеки адміністративно-територіальної одиниці

Метою статті є розробка методичного підходу до організації моніторингу фінансової безпеки адміністративно-територіальних одиниць (АТО) України. У перебігу дослідження було сформовано інформаційну базу для проведення моніторингу на підґрунті звітних даних. На етапі виявлення індикаторів рівнів фінансової безпеки регіонів було проведено аналіз наукових доробків, присвячених даній проблематиці, і сформовано перелік часткових показників, на підґрунті яких розраховано інтегральний показник фінансової безпеки регіонів. Позиціонування регіонів з високим, середнім і низьким рівнем фінансової безпеки проводилося за шкалою інтервалів, розробленій на підґрунті застосування коефіцієнтів Фібоначчі. Для кожної з виявлених груп АТО у 2011 р. було побудовано регресійну модель, яка дозволила визначити соціально-економічні фактори, що мають вплив на фінансову безпеку регіонів, серед яких: індекс споживчих цін, прибуток, частка інвестицій в основний капітал регіону у загальнодержавному обсязі та ін. Подальшої розвідки потребують питання прогнозування рівнів фінансової безпеки АТО на підґрунті нейромережевого моделювання.

Ключові слова: моніторинг, фінансова безпека, адміністративно-територіальна одиниця, таксономічний показник, регресійний аналіз

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 16.

Лелюк Світлана Валеріївна – аспірант, кафедра фінансів, Харківський національний економічний університет (пр. Леніна, 9а, Харків, 61166, Україна)
E-mail: s.lelyuk@gmail.com

УДК 336.13:332.143

UDC 336.13:332.143

Лелюк С. В. Методический подход к организации мониторинга финансовой безопасности административно-территориальной единицы

Целью статьи является разработка методического подхода к организации мониторинга финансовой безопасности административно-территориальных единиц (АТЕ) Украины. В ходе исследования была сформирована информационная база для проведения мониторинга на основе отчетных данных. На этапе выявления индикаторов уровней финансовой безопасности регионов был проведен анализ научных работ, посвященных данной проблематике, и сформирован перечень частных показателей, на основе которых рассчитан интегральный показатель финансовой безопасности регионов. Позиционирование регионов с высоким, средним и низким уровнем финансовой безопасности проводилось по шкале интервалов, разработанной на основе применения коэффициентов Фибоначчи. Для каждой из выявленных групп АТЕ в 2011 г. построена регрессионная модель, которая позволила определить социально-экономические факторы, влияющие на финансовую безопасность регионов, среди которых: индекс потребительских цен, прибыль, доля инвестиций в основной капитал региона в общегосударственном объеме и др. Дальнейших исследований требуют вопросы прогнозирования уровней финансовой безопасности АТО на основе нейросетевого моделирования.

Ключевые слова: мониторинг, финансовая безопасность, административно-территориальная единица, таксономический показатель, регрессионный анализ.

Рис.: 3. **Табл.:** 1. **Библ.:** 16.

Лелюк Светлана Валериевна – аспирант, кафедра финансов, Харьковский национальный экономический университет (пр. Ленина, 9а, Харьков, 61166, Украина)
E-mail: s.lelyuk@gmail.com

Lelyuk S. V. Methodical Approach to Organisation of Monitoring of Financial Security of an Administrative and Territorial Unit

The goal of the article is development of a methodical approach to organisation of monitoring of financial security of administrative and territorial units (ATU) of Ukraine. In the course of the study the article forms an information base for holding monitoring on the basis of accounting data. At the stage of detection of indicators of levels of financial security of regions the article conducts analysis of scientific works dedicated to these problems and forms a list of individual indicators, on the basis of which integral indicator of financial security of regions was calculated. Positioning of regions with high, medium and low levels of financial security was conducted by the scale of intervals, developed on the basis of application of Fibonacci ratios. For each of the detected ATU groups the article builds a regression model, which allows identification of socio-economic factors that influence financial security of regions, among which: index of consumer prices, profit, share of investments into the fixed capital of the region in the general state volume and others. Issues of forecasting the levels of financial security of ATU on the basis of neuronet modelling require further studies.

Key words: monitoring, financial security, administrative and territorial unit, taxonomic indicator, regression analysis.

Pic.: 3. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 16.

Lelyuk Svitlana V.– Postgraduate Student, Department of Finance, Kharkiv National University of Economics (pr. Lenina, 9a, Kharkiv, 61166, Ukraine)
E-mail: s.lelyuk@gmail.com

Розрізненість адміністративно-територіальних одиниць (АТО) України за рівнем соціально-економічного розвитку потребує розробки, запровадження та використання моніторингу фінансової безпеки, головної складової економічної безпеки регіону [13], що забезпечить прийняття ефективних управлінських рішень на підґрунті повної, вчасної та достовірної інформації.

Це і зумовлює дослідження за актуальною проблематикою. На думку науковців, під фінансовою безпекою розуміють стан економічного розвитку регіону [9], характеристику основних фінансових параметрів розвитку [8] і фінансову самостійність, що проявляється у здійсненні контролю над ресурсами регіону і визначається можливостями найбільш повно використовувати його конкурентні переваги [10] та ін.

Питання сутності, методичних підходів до оцінки фінансової безпеки регіонів та моделювання її рівня досліджуються у низці наукових доробків, серед яких роботи Барського Ю. М. [2], Західної О. Р. [6], Карпінського Б. А. [7], Маргасової В. Г. [8], Медвідь М. М. [10], Полевик Г. М. [12], Журавльової І. В. і Миколайчук А. Б. [5], Погосової М. Ю. [14] та ін. Але недостатньо вирішеними залишаються питання організації моніторингу фінансової безпеки АТО.

Тому метою статті є розробка методичного підходу до організації моніторингу фінансової безпеки регіонів України. Дослідження наукових джерел [5, 11] дозволило виокремити такі етапи організації системи моніторингу фінансової безпеки АТО.

Етап 1. Обґрунтування мети проведення моніторингу фінансової безпеки АТО.

Етап 2. Формування переліку часткових показників фінансової безпеки АТО.

Етап 3. Формування бази даних стану АТО на підґрунті збору статистичної інформації.

Етап 4. Побудова інтегральних показників фінансової безпеки АТО.

Етап 5. Побудова шкали якісної оцінки АТО за значеннями інтегрального показника фінансової безпеки.

Етап 6. Позичування АТО на шкалі якісної оцінки фінансової безпеки.

Етап 7. Аналіз факторів, що впливають на АТО з різними якісними рівнями фінансової безпеки на підґрунті побудови регресійних моделей.

Етап 8. Прогнозування рівня фінансової безпеки АТО на підґрунті нейромережевого моделювання.

Нестача фінансових ресурсів і нестабільність фінансових відносин між суб'єктами макро-, мезо- та макрорівнів управління може спричинити недофінансування АТО. Так, за даними Міністерства фінансів України [4] рівень виконання місцевих бюджетів за регіонами України відрізняється. Але за 2012 р. спостерігається загальне зниження означеного показника для майже всіх областей у порівнянні із 2011 р. (рис. 1). Дана тенденція не є характерною лише для АР Крим та м. Київ. При цьому останнє не забезпечує 100% рівня виконання місцевого бюджету.

Результати економічної діяльності на макрорівні відображаються у показнику валового внутрішнього продукту (ВВП), який характеризує сукупну ринкову вартість кінцевих товарів і послуг, вироблених підприємствами, організаціями та установами в поточному періоді на економічній території країни. Виробництво товарів і послуг областей та узагальнену характеристику економічної діяльності регіону відображає показник валового регіонального продукту (ВРП).

У територіальному розрізі найбільше виробництво валового регіонального продукту, який відображає виробництво товарів і послуг областей і узагальнену характеристику економічної діяльності регіону, за період 2009 – 2011 рр. припадає на Донецьку та Дніпропетровську області, Харківський регіон займає середню позицію, а найменші значення означеного показника (нижче 2 млн грн у фактичних цінах) спостерігаються для Івано-Франківської, Волинської, Житомирської, Закарпатської, Кіровоградської, Тернопільської, Рівненської, Сумської, Херсонської, Хмельницької, Чернівецької та Чернігівської областей. Інші регіони мають виробництво ВРП за обсягами у фактичних цінах більше за 2 млн грн та менше 5 млн грн (рис. 2). У розрізі проведеного аналізу доцільним стає висунення припущення, що різномірність за рівнем виконання доходів місцевих бюджетів і валового регіонального продукту

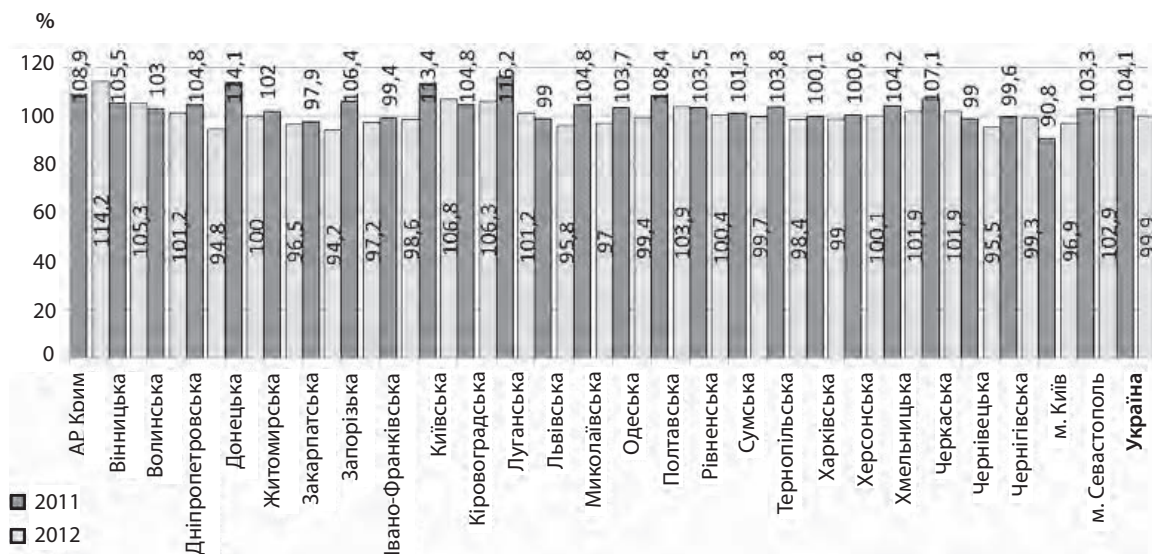

Рис. 1. Рівень досягнення планових показників виконання доходів місцевих бюджетів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів у 2011 – 2012 рр. (побудовано за даними [4])

ту впливає на диференціацію регіонів й за рівнем їх фінансової безпеки.

Обравши за мету проведення моніторингу фінансової безпеки АТО підвищення ефективності прийняття управлінських рішень, був сформований перелік часткових показників.

заробітної плати (на кінець року), млн грн; безробіття населення (за методологією МОП) у віці 15 – 70 років; темпи зростання (зменшення) фінансових результатів від звичайної діяльності до оподаткування, %.

Третім етапом було формування інформаційної бази на підґрунті звітних даних Держкомстату за останні п'ять років.

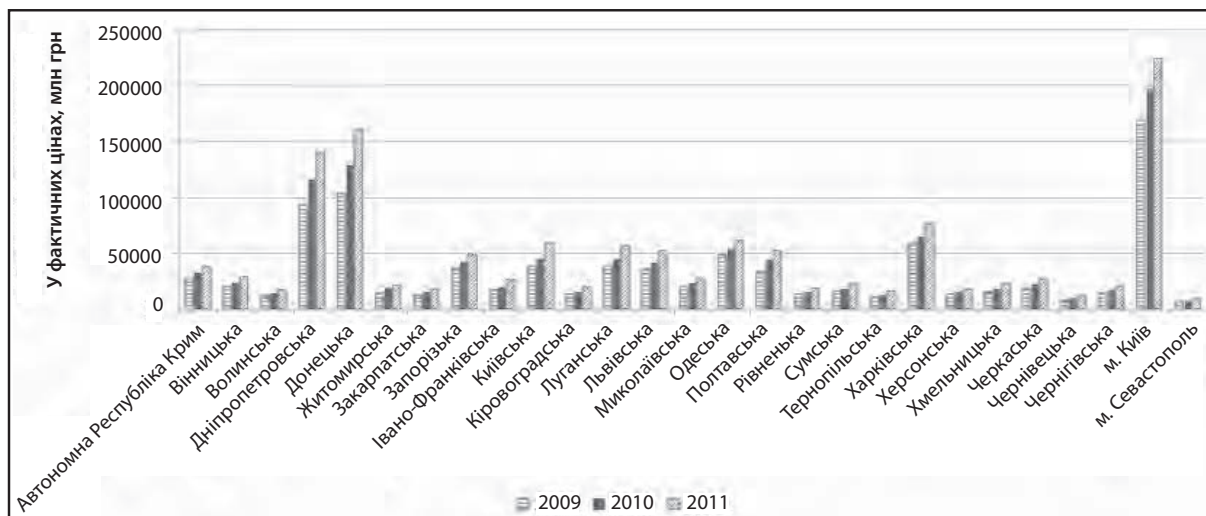

Рис. 2. Валовий регіональний продукт України (побудовано за даними [16])

З метою реалізації другого етапу було проведено детальний аналіз наукових доробків, присвячених означеній проблематиці [2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 12, 14 та ін.] за результатами якого було сформовано такий перелік індикаторів фінансової безпеки регіонів: відношення дефіциту державного бюджету до валового регіонального продукту (ВРП), %; обсяг зовнішнього державного боргу до ВРП, %; обсяг внутрішнього державного боргу до ВРП, %; частка ВРП регіону в загальному обсязі ВВП України, %; середній рівень доходів бюджету на одну особу наявного населення (без урахування міжбюджетних трансфертів), грн / особу; середній рівень видатків бюджету на одну особу наявного населення (без урахування міжбюджетних трансфертів), грн / особу; частка доходів місцевих бюджетів (без урахування міжбюджетних трансфертів) у загальнодержавних, %; обсяг доходів місцевого бюджету (без урахування міжбюджетних трансфертів) до ВРП, %; забезпеченість видатків доходами (без урахування міжбюджетних трансфертів), %; відношення дефіциту, профіциту торговельного балансу до обсягів експорту, %; відношення дефіциту, профіциту торговельного балансу до обсягів імпорту, %; коефіцієнт покриття експортом імпорту; індекси інвестицій в основний капітал, у % до попереднього року; обсяг інвестицій в основний капітал на одну особу, грн/особу; частка інвестицій в основний капітал, що було профінансовано за рахунок коштів державного бюджету, %; обсяг інвестицій в основний капітал до ВРП, %; питома вага збиткових підприємств у загальній кількості підприємств регіону, %; відношення сальдо фінансових результатів підприємств до ВРП, %; рентабельність операційної діяльності підприємств, %; темпи приросту, зниження обсягів промислової продукції по регіонах, у % до попереднього року; обсяг прямих іноземних інвестицій на одну особу, дол. США; темпи зростання, зниження прямих іноземних інвестицій в регіони України, у % до попереднього року; прями іноземні інвестиції в регіон до ВРП, %; індекси споживчих цін (грудень до грудня попереднього року; відсотків); сума заборгованості з виплати

На наступному етапі було побудовано інтегральні таксономічні показники фінансової безпеки регіонів на підставі значень часткових індикаторів (табл. 1).

З метою порівняння регіонів за рівнем фінансової безпеки та надання їх характеристики на шостому етапі моніторингу було проведено їх позиціонування. Позиціонування регіонів за рівнем фінансової безпеки проводилося за шкалою інтервалів для значень інтегрального показника, розроблений на підґрунті використання коефіцієнтів Фібоначчі 0,618 та 0,382, застосовуваних в технічному аналізі [1]. Аналіз інтегральних показників засвідчив, що максимальне і мінімальний значеннями рівня фінансової безпеки регіонів України за кожний з останніх п'яти років склали відповідно 0,97 та 0,06, тобто розмах варіації складає 0,91.

Використовуючи коефіцієнти Фібоначчі, були отримані три інтервали шкали якісного рівня фінансової безпеки з граничними значеннями 0,42; 0,61 та 0,97, відповідно регіони з високим, середнім і низьким рівнем фінансової безпеки.

Враховуючи те, що варіація можливих значень інтегрального таксономічного показника фінансової безпеки регіонів може відбуватися в діапазоні [0; 1], доцільним стає розширення меж інтервалів для низького та високого рівнів. На підставі цього інтервал, в який потрапляють значення інтегрального показника [0; 0,42] прийнято таким, що характеризує низький рівень фінансової безпеки регіону, [0,42; 0,61] – середній, а (0,61; 1] – високий.

Результати розрахунку інтегральних показників фінансової безпеки для регіонів України та групування їх за рівнями представлено в табл. 1. Динаміку розрахованих інтегральних показників та перетин меж інтервалів їх рівнів у точках 0,61 та 0,42 представлено на рис. 3. Таким чином, було досліджено позиціонування регіонів України за значенням інтегрального показника фінансової безпеки у розрізі кожного часового періоду.

У рамках проведення сьомого етапу моніторингу, для вивчення впливу факторів соціально-економічного роз-

Динаміка інтегрального показника фінансової безпеки регіонів

Адміністративно-територіальна одиниця	Інтегральний показник фінансової безпеки						Оцінка за якісною шкалою				
	2007	2008	2009	2010	2011	Середнє значення	2007	2008	2009	2010	2009
АР Крим	0,55	0,97	0,63	0,33	0,86	0,65	С	В	В	Н	В
Вінницька	0,61	0,51	0,65	0,21	0,72	0,59	С	С	В	Н	В
Волинська	0,38	0,21	0,65	0,36	0,39	0,39	Н	Н	В	Н	Н
Дніпропетровська	0,97	0,86	0,69	0,23	0,95	0,77	В	В	В	Н	В
Донецька	0,66	0,48	0,47	0,15	0,55	0,47	В	С	С	Н	С
Житомирська	0,30	0,18	0,28	0,13	0,41	0,26	Н	Н	Н	Н	С
Закарпатська	0,34	0,66	0,42	0,53	0,91	0,56	Н	В	С	С	В
Запорізька	0,23	0,24	0,48	0,30	0,22	0,28	Н	Н	С	Н	Н
Івано-Франківська	0,54	0,22	0,27	0,35	0,36	0,38	С	Н	Н	Н	Н
Київська	0,32	0,25	0,64	0,36	0,36	0,38	Н	Н	В	Н	Н
Кіровоградська	0,22	0,23	0,47	0,30	0,22	0,27	Н	Н	С	Н	Н
Луганська	0,83	0,61	0,26	0,45	0,69	0,61	В	С	Н	С	В
Львівська	0,24	0,24	0,52	0,25	0,37	0,31	Н	Н	С	Н	Н
Миколаївська	0,36	0,35	0,67	0,32	0,28	0,39	Н	Н	В	Н	Н
Одеська	0,30	0,70	0,48	0,42	0,64	0,47	Н	В	С	С	В
Полтавська	0,19	0,09	0,29	0,20	0,18	0,18	Н	Н	Н	Н	Н
Рівненська	0,51	0,64	0,30	0,58	0,23	0,49	С	В	Н	С	Н
Сумська	0,22	0,06	0,18	0,23	0,26	0,19	Н	Н	Н	Н	Н
Тернопільська	0,84	0,69	0,19	0,85	0,83	0,70	В	В	Н	В	В
Харківська	0,37	0,42	0,82	0,42	0,45	0,47	Н	Н	В	С	С
Херсонська	0,72	0,43	0,21	0,45	0,59	0,47	В	Н	Н	С	С
Хмельницька	0,39	0,36	0,73	0,35	0,35	0,42	Н	Н	В	Н	Н
Черкаська	0,26	0,15	0,38	0,39	0,29	0,28	Н	Н	Н	Н	Н
Чернівецька	0,39	0,49	0,88	0,47	0,49	0,52	Н	С	В	С	С
Чернігівська	0,28	0,31	0,66	0,30	0,51	0,41	Н	Н	В	Н	С
м. Київ	0,31	0,34	0,66	0,34	0,32	0,38	Н	Н	В	Н	Н
м. Севастополь	0,80	0,25	0,37	0,56	0,54	0,51	В	Н	Н	С	С

* Примітка: «Н» – низький рівень, «С» – середній рівень, «В» – високий рівень.

витку регіонів на їх фінансову безпеку було проведено їх регресійний аналіз та побудовано регресійно-кореляційні моделі в програмному пакеті Statistica для кожної з груп областей, сформованих за рівнем їх фінансової безпеки.

Для дослідження було обрано 19 основних показників соціально-економічного становища регіонів України за даними Держкомстату у 2011 р. [15], серед яких: продуктивність праці (Var1), частка чисельності наявного населення на 1 січня 2012 р. у загальній кількості населення України, % (Var2), кількість зайнятих економічною діяльністю, тис. осіб (Var3), частка кількості зайнятих економічною діяльністю регіону в загальнодержавному обсязі, % (Var4), наявний дохід населення у розрахунку на одну особу, грн (Var5), витрати населення у розрахунку на одну особу, грн (Var6), середньомісячна заробітна плата, грн (Var7), індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року), % (Var8), частка ВРП (у фактичних цінах) в загальнодержавному, % (Var9), обсяг реалізованої промислової продукції, (робіт, послуг), млн грн (Var10), частка продукції

сільського господарства регіону в загальнодержавному обсязі, % (Var11), частка прийняття (введення) в експлуатацію загальної площі житла регіону у загальнодержавному обсязі, % (Var12), роздрібний товарооборот підприємств (у фактичних цінах), млрд грн (Var13), обсяг реалізованих послуг, млн грн (Var14), частка експорту товарів і послуг регіону у загальнодержавному обсязі, % (Var15), частка імпорту товарів і послуг регіону у загальнодержавному обсязі, % (Var16), фінансові результати до оподаткування, млрд грн – прибуток (Var17), збиток (Var18), частка інвестицій в основний капітал регіону (у фактичних цінах) у загальнодержавному обсязі, % (Var19).

Величини коефіцієнта детермінації показують, що за першою моделлю у 99,71% варіація фінансової безпеки групи АТО високого рівня пояснюється індексом споживчих цін (Var8), прибутком (Var17) і часткою чисельності наявного населення (Var2), яка має від'ємний вплив відповідно до значень коефіцієнту рівняння (-0,107):

$$Y = 0,011 \text{ Var8} + 0,013 \text{ Var17} - 0,107 \text{ Var2.}$$

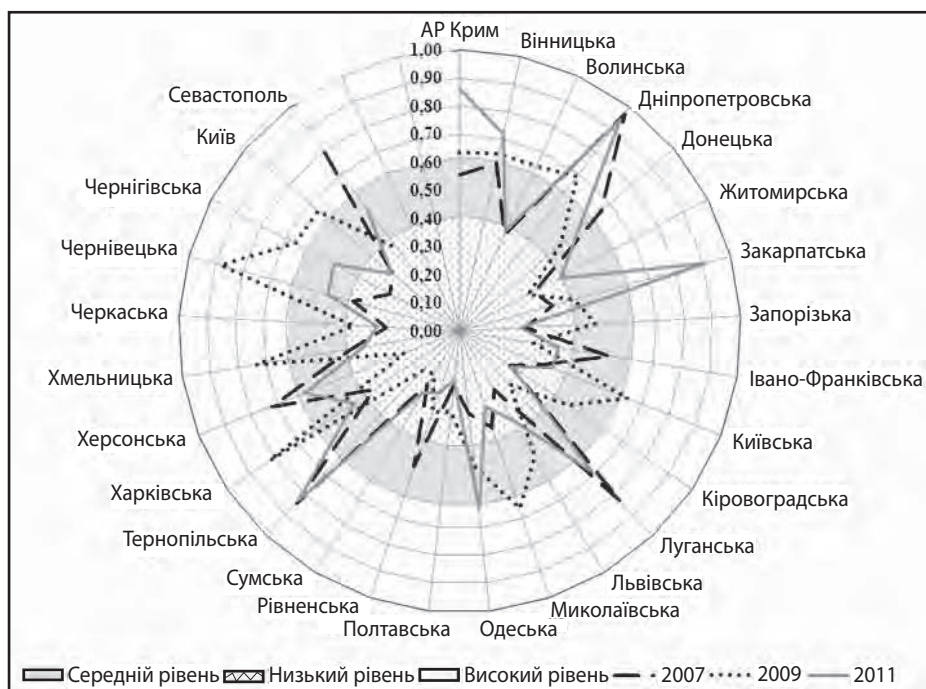

Рис. 3. Позичування АТО України за рівнями фінансової безпеки в динаміці у 2007, 2009 та 2011 рр.

Для другої моделі, яка описує групу регіонів із середнім рівнем фінансової безпеки, індекс споживчих цін (Var8) на 98,84 % пояснює залежну змінну:

$$Y = 0,005 \text{ Var8.}$$

Третя регресійна модель лише на 63,82 % пояснює низький рівень фінансової безпеки показниками частки введеної в експлуатацію загальної площі житла регіону у загальнодержавному обсязі (Var12) та частки інвестицій в основний капітал регіону у загальнодержавному обсязі (Var19):

$$Y = -0,27 + 0,025 \text{ Var12} - 0,022 \text{ Var19.}$$

Відповідно до отриманих статистик Фішера (F) для всіх моделей відкидається гіпотеза про відсутність лінійного зв'язку між залежною і незалежними змінними. Усі розраховані показники t -критерію Стьюдента перевищили табличні значення, що свідчить про значимість отриманих коефіцієнтів регресійних рівнянь.

ВИСНОВКИ

На підґрунті запропонованого методичного підходу до організації моніторингу фінансової безпеки регіонів України було визначено, що на високий рівень фінансової безпеки адміністративно-територіальні одиниці впливає індекс споживчих цін, прибуток та чисельність наявного населення. Середній рівень фінансової безпеки формується за рахунок індекса споживчих цін. На низький рівень фінансової безпеки впливають висока частка введеної в експлуатацію загальної площі житла та інвестиції в основний капітал. Подальша розвідка дослідження буде спрямована на прогнозування рівня фінансової безпеки АТО на підґрунті нейромережевого моделювання. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Алексєнко І. І. Визначення фінансового потенціалу адміністративно-територіальної одиниці [Текст] : автореферат дис. канд. екон. наук : 08.00.08 / І. І. Алексєнко; Харк. нац. екон. ун-т. – Харків, 2013. – 20 с.

2. Барський Ю. М. Показники оцінки фінансової безпеки регіону / Ю. М. Барський [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.confcontact.com/2012_05_25/1_barskij.php

3. Вахович І. М. Фінансова політика сталого розвитку регіону: методологія формування та механізми реалізації : монографія / І. М. Вахович. – Луцьк : Надстир'я, 2007. – 496 с.

4. Виконання доходів місцевих бюджетів, що враховуються при визначенні обсягу міжбюджетних трансфертів станом на 01.01.2013р [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua/file/link/360403/file/01%2001%202013.pdf>

5. Журавльова І. В. Методичний підхід до моделювання фінансової безпеки регіонів України / І. В. Журавльова, А. Б. Миколайчук // Бізнес Інформ. – 2012. – № 6. – С. 156 – 159.

6. Західна О. Р. Управління фінансовими ризиками в системі забезпечення фінансової стійкості регіонального розвитку / О. Р. Західна. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vldfa/2009_17/Zahidna.pdf

7. Карпінський Б. А. Інтегральний індикатор збалансованості фінансової системи України з огляду фінансової безпеки [Електронний ресурс] / Б. А. Карпінський. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/14_APSN_2008 /Economics/ 32223.doc.htm

8. Маргасова В. Г. Передумови формування фінансової безпеки регіону / В. Г. Маргасова, Н. В. Каленко // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – № 1(52). – 2011. – С. 121-127.

9. Медвідь М. М. Фінансова безпека регіону : інтереси, загрози, індикатори, заходи щодо забезпечення фінансової безпеки / М. М. Медвідь // Вісн. ХНУ ім. В. Н. Каразіна (Економічна серія). – 2005. – № 668. – С. 187 – 191.

10. Юрій С. І. Фінанси: підручник / [С. І. Юрій, В. М. Федосов, Л. М. Алексєнко, І. В. Зятковський та ін.]. – К. : Знання, 2008. – 611 с.

11. Подкуйко М. С. Особливості проведення моніторингу фінансової безпеки Росії в умовах глобалізації / М. С. Подкуйко // Фінансові дослідження. – 2008. – № 2. – С. 5 – 12.

12. Полевик Г. М. Фінансова безпека як основа соціально-економічного розвитку регіону [Електронний ресурс]

/ Г. М. Полевик. – Режим доступу : http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/aprer/2009_5_1/14.pdf

13. Поняття фінансової безпеки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://xppx.org/business-machine/163-finansovaya-sistema-ukrainy/2362-ponyatie-finansovoj-bezopasnosti>

14. Медведєва І. Б. Діагностування безпеки промислового підприємства у трирівневій системі фінансових відносин: монографія / І. Б. Медведєва, М. Ю. Погосова. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 263 с.

15. Статистичний збірник «Регіони України» 2012 : [за редакцією О. Г. Осауленка]. – К. : Державна служба статистики України. – 2012. – Ч. 1. – 310 с.

16. Стат. статистичний щорічник за 2012 рік : [за редакцією О. Г. Осауленка]. – К. : Державна служба статистики України. – 2013. – 552 с.

REFERENCES

Aleksieienko, I. I. "Vyznachennia finansovoho potentsialu administratyvno-terytorialnoi odynytisi" [Determination of financial capacity of local government area]. *Avtoref. ... dys. kand. ekon. nauk* : 08.00. 08, 2013.

Barskyi, Yu. M. "Pokaznyky otsinky finansovoi bezpeky rehionu" [Performance evaluation of financial security in the region]. http://www.confcontact.com/2012_05_25/1_barskij.php

Karpinskyi, B. A. "Intehralnyi indykator zbalansovanosti finansovoi systemy Ukrainy z ohliadu finansovoi bezpeky" [The integral indicator of balance Ukraine's financial system due to financial security]. http://www.rusnauka.com/14_APSN_2008/Economics/32223.doc.htm

Marhasova, V. H., and Tkalenko, N. V. "Peredumovy formuvannia finansovoi bezpeky rehionu" [Prerequisites formation of financial security in the region]. *Naukovyi visnyk NU DPS Ukrainy. Ekonomika, pravo*, no. 1 (52) (2011): 121-127.

Medvid, M. M. "Finansova bezpeka rehionu : interesy, zahrozy, indykatory, zakhody shchodo zabezpechennia finansovoi bezpeky" [Financial security in the region: interests, threats, indicators, measures to ensure financial security]. *Visnyk KhNU im. V. N. Karazina*, no. 668 (2005): 187-191.

Medvedieva, I. B., and Pohosova, M. Yu. *Diahnostuvannia bezpeky promysloвого pidpriemstva u tryrivnevii systemi finansovykh vidnosyn* [Diagnosis safety of industrial enterprises in the three-tier system of financial relations]. Kharkiv: KhNEU, 2011.

Podkuiko, M. S. "Osobennosti provedeniya monitorynga finansovoi bezopasnosti Rossyy v usloviakh hlobalyzatsyy" [Features of the monitoring of the financial security of Russia in the context of globalization]. *Fynansovye yssledovaniya*, no. 2 (2008): 5-12.

Polevyk, H. M. "Finansova bezpeka yak osnova sotsialno-ekonomichnoho rozvytku rehionu" [Financial security as a basis for social and economic development]. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/Soc_gum/aprer/2009_5_1/14.pdf

"Poniatie finansovoy bezopasnosti" [Concept of financial security]. <http://xppx.org/business-machine/163-finansovaya-sistema-ukrainy/2362-ponyatie-finansovoj-bezopasnosti>

Rehiony Ukrainy [Regions of Ukraine]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2012.

Statystychnyi shchorichnyk za 2012 rik [Statistical Yearbook 2012]. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2013.

"Vykonannia dokhodiv mistsevykh biudzhetyv, shcho vrakhovuiutsia pry vyznachenni obsiahu mizhbiudzhetykh transfertiv stanom na 01. 01. 2013 r" [Implementation of local budgets that are relevant to the intergovernmental transfers as of 01. 01. 2013]. Ofitsiynyi sait Ministerstva finansiv Ukrainy. <http://www.minfin.gov.ua/file/link/360403/file/01%2001%202013.pdf>

Vakhovych, I. M. *Finansova polityka staloho rozvytku rehionu: metodolohiia formuvannia ta mekhanizmy realizatsii* [The financial policy of sustainable development : methodology development and implementation mechanisms]. Lutsk: Nadstyr'ia, 2007.

Yurii, S. I., Fedosov, V. M., and Alekseienko, L. M. *Finansy* [Finance]. Kyiv: Znannia, 2008.

Zakhidna, O. R. "Upravlinnia finansovymy ryzykamy v systemi zabezpechennia finansovoi stiikosti rehionalnoho rozvytku" [Financial risk management system in ensuring financial sustainability of regional development]. http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/vldfa/2009_17/Zahidna.pdf

Zhuravlyova, I. V., and Mykolaichuk, A. B. "Metodychnyi pidkhid do modeliuvannia finansovoi bezpeky rehioniv Ukrainy" [Methodological approach to the modeling of financial security over Ukraine]. *Biznes Inform*, no. 6 (2012): 156-159.